Nieuwsbrief Stichting

“Ik vraag me af…”

אני שואל את עצמי.

De stichting “Ik vraag me af…” is in 2014 in het leven geroepen en heeft als doelstelling om voor alle in Eibergen geboren Joodse oorlogsslachtoffers een plaats op het gemeentelijk herdenkingsmonument te krijgen.

Wij zien het als taak om deze doelstelling te verwezenlijken d.m.v. het meewerken aan archiefonderzoek, lezingen, educatie, folderverspreiding en het publiceren van artikelen. Het bestuur bestaat sinds 2014 uit 3 personen en een adviseur. Deze adviseur heeft geen stemrecht en wil op de achtergrond blijven. Leden van het bestuur:

*Leonie Holweg, voorzitter

*Ans de Groot-Sevenhuijsen, secretaris

*Bert Smeenk, penningmeester

Adres secretariaat:
Korenbloemstraat 17 * 7151 GD Eibergen *
0545-472198 *
Mail: info@stichtingikvraagmeaf.nl
Facebook:
www.facebook.com/stichtingikvraagmeaf/
Website:
https://www.stichtingikvraagmeaf.nl/

Organisatie

Beleidsplan
De organisatie heeft in de aanloop naar 2014 het volgende beleidsplan ontwikkeld:

* De in Eibergen geboren Joodse slachtoffers die niet op het monument staan, achterhalen d.m.v. archiefonderzoek en hen een plaats te geven op het herdenkingsmonument in Eibergen. *Dit doel is in 2016 gerealiseerd met dank aan de gemeente.*

* Het geven van gastlessen over de oorlog in Eibergen aan de basisscholen (groep 7 en 8) en aan de onderbouw van de middelbare scholen

Kranslegging monument namens de Stichting (Foto: Jahra Esser)

* Het geven van lezingen over de “vergeten” Joodse slachtoffers van Eibergen aan een breed publiek.

* Het in stand houden van het Joodse gedachtengoed van Eibergen door middel van tentoonstellingen en het verzamelen van fotomateriaal.

* Het uitnodigen van gastsprekers

* Het realiseren van een website

* Het werven van donateurs

* Het doen van onderzoek naar WO II in Eibergen, buurtschappen en omgeving in de ruimste zin van het woord en verslaglegging hiervan in publicaties

Financieel
Inkomsten worden verkregen uit donaties en subsidies. Het werven van donateurs is gestart na de presentatie van het boek “Ik vraag me af…” op 13 april 2014. Er wordt voor het geven van een gastles en het uitlenen van een leskist een kleine vergoeding gevraagd.
De donateurs vormen de basis die de stichting financieel draaiende houdt.
Verder komt de winst die Bert Smeenk maakt op de boeken over dit onderwerp ten goede aan de Stichting.

Nieuwsbrief Stichting

“Ik vraag me af…”

אני שואל את עצמי.

Donateurs
Aan de donateurs wordt een financiële bijdrage gevraagd; er is geen minimum aan verbonden. De donateurs worden door middel van deze nieuwsbrief al dan niet digitaal op de hoogte gehouden van de activiteiten van de stichting.

Activiteiten
We benaderen scholen om daar gastlessen te verzorgen of om op verzoek een lesprogramma met leskist te leveren. Geprobeerd wordt om een boek of boekenreeks te maken over het Joodse leven in Eibergen aan de hand van foto’s over de periode na 1900 tot heden.

Facebook
De facebooksite van de Stichting “Ik vraag me af…” heeft op dit moment op 724 volgers. We willen iedereen bedanken voor hun steun voor en interesse in onze stichting

Realisatie van onze website

Er is hard gewerkt aan onze website. Samen met een professional hebben we naar onze mening een mooie, overzichtelijke website in elkaar gezet. Er wordt af en toe nog wat aan gesleuteld maar we hopen deze in 2019 officieel in gebruik te gaan nemen. Hij is al te bezoeken, dus neem gerust alvast een kijkje www.stichtingikvraagmeaf.nl

Kranslegging 4 mei 2018

Bij de jaarlijkse kranslegging in Eibergen vergezelden we opnieuw mevrouw Dormits-Menco bij de legging van de krans namens de Joodse gemeenschap. Sinds de realisatie van de aanvulling op het monument leggen we namens onze Stichting ook een bloemstuk.

Filmproject Beeld & Verhaal

Zoals in het vorige jaar aangekondigd zijn we in juli gestart met een filmproject. Opnieuw een samenwerking met videograaf Jahra Esser.

Financiering
We hebben ons projectplan ingediend bij de Nederlands-Duitse Gemeenschappelijke regeling EUREGIO. Via het INTERREG V Kaderproject hebben we 50% van de financiering ontvangen en mede door de inzet van projectleider Hannie Mattern, hebben we de andere helft van de financiering van dit project ontvangen van de provincie Gelderland.

INTERREG Deutschland Nederland
Europäische Union
Europese Unie
www.deutschland-nederland.eu

Doelgroep & gebied
We leggen getuigenissen vast op beeld van mensen die WOII hebben meegemaakt. Zowel Nederlanders als Duisters worden geïnterviewd in het microgebied van de voormalige gemeente Eibergen, Winterswijk en Oost-Gelre aan de Nederlandse kant en Vreden, Ahaus en Stadtlohn (Westfälisches Gebiet, Kreis Borken) aan de Duitse kant van de grens.
Periode
Voor het jaar 1930 is gekozen vanwege het opkomende nazisme in Duitsland en de invloed daarvan op het Nederlandse grensgebied. Ook wordt er aandacht besteed aan de zeer interessante periode van de wederopbouw tot 1950.
We willen minimaal 15 personen in beeld proberen te brengen. Er is een vliegende start gemaakt met de interviews en we krijgen zelfs nog aanmeldingen binnen van mensen die interesse hebben om mee te werken aan dit project. We zitten nu al te denken aan een vervolg van deze film. Dit kan natuurlijk alleen als er ook een nieuwe financiering komt.

Nieuwsbrief Stichting

“Ik vraag me af…”

אני שואל את עצמי.

Wandelingen

Dit jaar hebben er verschillende wandelingen plaatsgevonden waaronder

Woensdag 6 juni 2018

Mensen uit de USA logeerden bij de Kastanjefabriek. Ze bezochten o.a. het herdenkingsmonument aan de Burg. Wilhelmweg, de Joodse begraafplaats en meerdere historische punten van Eibergen

Dinsdag 28 augustus 2018

We ontvingen het bericht dat de Joodse begraafplaats genomineerd was voor de Berkellandse Erfgoedprijs. Naar aanleiding hiervan heeft er een rondleiding plaatsgevonden op de begraafplaats en nogmaals op 4 september.
Helaas vielen we buiten de prijzen.

Open Monumentendag

Op zondag 9 september was de animo erg groot om mee te lopen met de rondleiding door Eibergen richting de Joodse begraafplaats. Het beginpunt was het Vunderinksmuseum met een uitleg over de eeuwenoude boerderij, daarna een korte wandeling langs de Berkel, waar de Berkelscheepvaart van vroeger ter sprake kwam. Onder de brug door kom je de Kastanjefabriek tegen. Hier werd stilgestaan bij het ontstaan van deze fabriek, het verdere verloop en het huidige eindresultaat. Een klein stukje verderop ligt de Joodse begraafplaats waar het een en ander verteld werd over de graven, de personen en over de Joodse gebruiken. De twee relatief grote groepen werden begeleid door Marieke Driever en Bert Smeenk.

Stolpersteine voor Eibergen

Zondag 14 oktober 2018

Hieronder vind je het verslag van deze dag van Ans de Groot-Sevenhuijsen en Willemien Beusink:

Na een lange tijd van voorbereiding was het zover en konden we nog in 2018 mee met de 2e tour van Gunter Demnig naar Holland. Gunter Demnig kwam op zaterdag naar

Groep tijdens monumentendag bij de Joodse begraafplaats (Foto: Marieke Driever)

Eibergen en heeft overnacht in het nieuwe Hotel de Kastanjefabriek.
Van de Gemeente Berkelland mochten we onze gasten ontvangen in Villa Smits, het oude Gemeentehuis, in de Grotestraat. Waarvoor onze hartelijke dank en ook voor de verdere hulp in deze.
Zaterdagmiddag heeft Café Grenszicht het zaaltje ingericht voor 50 personen en het koffiebuffet klaargezet.
Zondagmorgen vroeg heeft Willemien de koffiemachine aangezet, zodat we de gasten met een vers kopje koffie konden verwelkomen. Leonie, Bert en ik waren ook vroeg om nog wat neer te zetten en uit te stallen.
Kort na 8 uur kwamen de gasten binnen en zochten, met koffie, een plaats, om 8.30 was het zaaltje vol en moesten er nog een paar mensen staan.

Bert Smeenk kondigde voorzitter Leonie Holweg aan voor een woord van welkom: “Goedemorgen dames en heren. Namens de Stichting Ik vraag me af heet ik u allen van harte welkom bij de Stolpersteine legging in Eibergen.
Een speciaal welkom aan een aantal van onze gasten die een lange reis hebben gemaakt om hier aanwezig te kunnen zijn. We willen ook even stil staan bij de nabestaanden die door omstandigheden vandaag niet aanwezig kunnen zijn.

Nieuwsbrief Stichting

“Ik vraag me af…”

אני שואל את עצמי.

A special welcome to some of our guests who have made a long journey to be present here. We also want to pay attention to the next of kin that can not be present due to circumstances today.
Toen we in het najaar van 2015 de start maakten met dit project, had ik persoonlijk niet verwacht nu al hier te staan. Dit is te danken aan de inzet van Ans de Groot-Sevenhuijsen, Willemien Beusink en Bert Smeenk namens de Stichting. Aan de bijdragen van onze donateurs en andere, ook onbekende, gulle gevers die het financieel mogelijk maakten. Ook de Gemeente Berkelland willen we hartelijk bedanken voor de medewerking, de samenwerking en het beschikbaar stellen van de Villa Smits.
Tot slot wil ik een gedicht van Nico Wijnen voorlezen
“Zij zijn zo ver verleden
Wat namen op een steen
Toch zijn zij nog heden
Zichtbaar om ons heen”
Na de steenlegging wil ik u uitnodigen hier in Villa Smits voor een kopje koffie en een broodje. Dan kunnen we met elkaar nog even napraten”

Daarna was het woord aan burgemeester Joost van Oostrum, hij sprak woorden van waardering uit voor het werk van de Stichting en dat hij er vandaag graag bij wilde zijn.

Bert nodigde ons vervolgens uit om hem te volgen naar het 1e adres,
Grotestraat 64-66, Demnig is al aanwezig en de 6 hier te leggen stenen staan rechtop gestapeld wat een indrukwekkend beeld geeft. Hier worden Stolpersteine gelegd voor Levie en Aaltje Herschel-Maas , hun zonen Hartog, Abraham Salomon en Eleazer en hun zwager Michiel van Thijn. Tijdens het leggen van de stenen spreekt Dominic Herschel, uit Sidney, over zijn grootouders en zijn ooms die hij niet heeft gekend. Van zijn vader heeft hij wel over hen gehoord.

Dhr. Demnig legt de Stolpersteine aan de Grotestraat 64-66 (Foto: Willemien Beusink)

Daarna zegt Leonie Holweg de tekst die ze op elke plaats zal zeggen, met de namen voor wie de stenen zijn gelegd en legt Willemien Beusink voor ieder slachtoffer een witte roos.
De volgende Stolperstein komt op de plaats waar de Synagoge heeft gestaan Kleine Hagen/ hoek Kerkstraat en is voor Bettus van Gelder, de laatste chazzan van Eibergen. Hij had zijn toevlucht in de Synagoge gezocht toen er niemand meer was waar hij kon wonen.
Hier leest Ans de Groot een woord van herinnering omdat er geen familieleden van hem zijn gevonden.

Dan gaan we naar de Kerkstraat 9, de vroegere slagerij Boenders. Hier komen Stolpersteine voor Mietje Maas-Herschel en haar zonen Abraham Bernard en Herman.
Op deze plek spreekt Sjoerd Boomsma woorden van herinnering aan zijn familieleden Maas-Herschel.
Spontaan vraagt Ineke te Brake-Antink het woord om haar overburen te herdenken. Zij woonde vroeger aan de overkant, naast de Synagoge. Zij legt straks met Willemien de rozen. Ook de familie Maas uit Groenlo herdenkt hun familieleden Maas met witte rozen.

Vervolgens via Hagen en Brink naar de J.W.Hagemanstraat, genoemd naar de verzetsstrijder Jan Willem Hageman.

Nieuwsbrief Stichting

“Ik vraag me af…”

אני שואל את עצמי.

Op nummer 37 woonde de familie Menco en voor Leonardus Menco en zijn zoontje Salomon Abraham (Sallo) Menco worden hier 2 Stolpersteine gelegd.
Bert Smeenk leest de tekst van Bep Dormits-Menco, dochter van Leo Menco. Zij kon zo vroeg vanuit Arnhem niet hier zijn, al had zij dat erg graag gewild.

Tot slot wordt een Stolperstein gelegd voor Betje Zion-Gans, voor het pand waar vroeger Zion’s Warenhuis gevestigd was, J.W.Hagemanstraat 29.
Hier leest Simon Nagelmaeker de tekst van kleindochter Betty Kazin-Rosenbaum. Zij en de kleindochters uit Israel kunnen niet komen vanwege de bruiloft van de oudste zoon van Betty.
Namens alle kleindochters leest Henriette Ensel-Zion de tekst van Marcelle Zion-Zion.
Tot slot zegt Fred Ensel het Kaddisj, het gebed voor de overledenen.

Hier verlaten Gunter Demnig en burgemeester Joost van Oostrum ons.
Onder de indruk van alles wat we nu hebben meegemaakt lopen we in de stralende zon terug naar de Villa Smits.
Nog een uurtje praten we met elkaar na en er gaat een groep met Bert Smeenk naar de Joodse Begraafplaats aan de Berkel.
Wij van de Stichting kijken terug op een emotionele, zeer geslaagde steenlegging. Wij hopen dat onze gasten dat met ons eens zijn en er, net als wij, nog vaak aan terug zullen denken.
Op onze website komt een aparte pagina met alle informatie over dit project.

Bezoek Joanne en Dominic Herschel

Eigenlijk hadden ze het volgende bezoek aan Nederland gepland in 2020 tijdens het jubileum jaar van de bevrijding. Echter vonden ze het leggen van de Stolpersteine voor hun familie zo belangrijk dat ze een extra bezoek planden van 11 tot en met 14 oktober van dit jaar.

Dominic Herschel legt een steentje op een graf tijdens een eerder bezoek aan de Joodse begraafplaats (Foto: Jahra Esser)

Bert Smeenk had een gids geregeld voor Dominic. Samen hebben ze twee fietstochten gemaakt door de omgeving. Ook het verzetsmuseum van Aalten met de tentoonstelling “vrouwen in het verzet” werd bezocht.
De avond voor de Stolpersteine legging hebben Bert en Dominic doorgebracht met de heer Gunter Demnig. Het resulteerde in een mooie, late nacht met interessante gesprekken in Engels, Duits en plat Nederlands.

Toekomstige projecten

Gastlessen op scholen
Eén van onze doelstellingen is het geven van gastlessen over de oorlog in Eibergen aan de basisscholen (groep 7 en 8) en aan de onderbouw van de middelbare scholen.
Dit project is nog niet van de grond gekomen. We hebben nu wat mensen om ons heen verzameld die ons daarmee kunnen helpen. We gaan opnieuw energie steken in de inhoud en de opzet van dit project
75 jaar bevrijding 2020
We krijgen via verschillende kanalen vragen wat we als Stichting kunnen betekenen voor dit herdenkingsjaar in Eibergen. Als relatief kleine Stichting gaan wij niet de gehele organisatie op ons nemen maar spelen graag een rol van betekenis in een groter team van verschillende partijen.
Wat wij als Stichting in ieder geval gaan presenteren in de aanloop van 4 en 5 mei is de film “Beeld en Verhaal”. Daar willen we ons vooralsnog op richten.